

PATVIRTINTA

Audito ir apskaitos tarnybos
direktoriaus 2015 m. birželio 16 d.
įsakymu Nr. VAS-40

3-IASIS VERSLO APSKAITOS STANDARTAS „PELNO (NUOSTOLIŲ) ATASKAITA“

(TAR 2015-06-16, i. k. [2015-09639](#))

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šio standarto tikslas – nustatyti, kaip turi būti pateikiama ir grupuojama informacija apie įmonės uždirbtas pajamas, patirtas sąnaudas ir veiklos rezultatus per ataskaitinį laikotarpį.

2. Šis standartas nustato pelno (nuostolių) ataskaitos sudarymo, pajamų ir sąnaudų grupavimo tvarką, pelno (nuostolių) ataskaitos formas, pateiktas šio standarto priede, išskyrus konsoliduotųjų ir kai kurių specialiųjų sričių įmonių pelno (nuostolių) ataskaitų formas, kurios pateiktos tų įmonių apskaitai skirtuose standartuose. Atskirų rūšių įmonėms skirtos pelno (nuostolių) ataskaitos formos pateikiamos:

2.1. visoms įmonėms, išskyrus nurodytas 2.2 punkte, – 1 priede.

2.2. labai mažoms įmonėms, pasirinkusioms rengti trumpą pelno (nuostolių) ataskaitą, – 2 priede.

II. PAGRINDINĖS SĄVOKOS

3. Pagrindinės šio standarto sąvokos:

3.1. **Įmonės pelno (nuostolių) ataskaita** (toliau – pelno (nuostolių) ataskaita) – finansinė ataskaita, kurioje nurodomos visos įmonės ataskaitinio laikotarpio pajamos, sąnaudos ir veiklos rezultatai – pelnas arba nuostoliai.

3.2. **Įmonių grupės įmonė** – tos pačios įmonių grupės patronuojančioji arba patronuojamoji įmonė.

3.3. **Pardavimo pajamos** – ekonominės naudos padidėjimas per ataskaitinį laikotarpį dėl prekių pardavimo ir paslaugų teikimo, dėl kurio padidėja įmonės turtas arba sumažėja įsipareigojimų ir dėl to padidėja nuosavas kapitalas, išskyrus papildomus savininkų įnašus.

3.4. **Pardavimo savikaina** – per ataskaitinį ir ankstesnius laikotarpius patirtos išlaidos, tenkančios per ataskaitinį laikotarpį suteiktoms paslaugoms ir parduotoms prekėms.

4. Kitos šiame standarte vartojamos sąvokos turi tą pačią reikšmę, kaip Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos, Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės ir Lietuvos Respublikos įmonių grupių konsoliduotosios finansinės atskaitomybės įstatymuose ir kituose verslo apskaitos standartuose.

III. DUOMENŲ PATEIKIMAS PELNO (NUOSTOLIŲ) ATASKAITOJE

5. Duomenys apie įmonės per ataskaitinį laikotarpį uždirbtas pajamas ir patirtas sąnaudas pateikiami pelno (nuostolių) ataskaitoje.

6. Pelno (nuostolių) ataskaitoje informacija išdėstoma tokia tvarka:

- 6.1. 1. Pardavimo pajamos;
- 6.2. 2. Pardavimo savikaina;
- 6.3. 3. Biologinio turto tikrosios vertės pokytis;
- 6.4. 4. Bendrasis pelnas (nuostoliai);
- 6.5. 5. Pardavimo sąnaudos;
- 6.6. 6. Bendrosios ir administracinės sąnaudos;
- 6.7. 7. Kitos veiklos rezultatai;
- 6.8. 8. Investicijų į patronuojančiosios, patronuojamųjų ir asocijuotųjų įmonių akcijas pajamos;
- 6.9. 9. Kitų ilgalaikių investicijų ir paskolų pajamos;
- 6.10. 10. Kitos palūkanų ir panašios pajamos;
- 6.11. 11. Finansinio turto ir trumpalaikių investicijų vertės sumažėjimas;
- 6.12. 12. Palūkanų ir kitos panašios sąnaudos;
- 6.13. 13. Pelnas (nuostoliai) prieš apmokestinimą;
- 6.14. 14. Pelno mokestis;
- 6.15. 15. Grynasis pelnas (nuostoliai).

7. Šiame standarte nustatytos pelno (nuostolių) ataskaitos formos ir jose pateikti straipsniai yra privalomi, kai teisės aktų nustatytais atvejais ir tvarka finansinės ataskaitos skelbiamos viešai Juridinių asmenų registre. Įmonės savo nuožiūra negali keisti nustatytų pelno (nuostolių) ataskaitos formų, įrašyti kitokių straipsnių pavadinimus, įterpti naujus ar išbraukti esamus straipsnius, juos pergrupuoti net ir tuo atveju, kai juose nurodytos sumos lygios nuliui. Pelno (nuostolių) ataskaitos formose privalomų straipsnių sumas galima išskaidyti į smulkesnes sudėtines dalis ir parodyti atskirose eilutėse tik tuo atveju, jei yra šios dvi sąlygos:

- 7.1. to reikia dėl įmonės veiklos specifikos;
- 7.2. būtina norint pateikti tikrą ir teisingą informaciją apie įmonės veiklos rezultatus.

IV. PELNO (NUOSTOLIŲ) ATASKAITOS STRAIPSNIŲ PAAIŠKINIMAS

8. Pardavimo pajamų straipsnyje pateikiamos pardavimo grynosios pajamos, kurias sudaro pardavus prekes ir suteikus paslaugas per ataskaitinį laikotarpį uždirbtos pajamos, iš kurių atimtos gražintų prekių pardavimo, nukainojimo, nuolaidų sumos. Per ataskaitinį laikotarpį uždirbtų pardavimo pajamų pripažinimo ir apskaitos reikalavimus nustato 10-asis verslo apskaitos standartas „Pajamos“.

9. Pardavimo savikainos straipsnyje pateikiama suteiktų paslaugų ir parduotų prekių grynoji pardavimo savikaina, kurią sudaro parduotų prekių ir suteiktų paslaugų savikaina, iš kurios atimta pirkėjų gražintų prekių savikaina, nukainojimo ir po pardavimo gautų nuolaidų sumos.

Ataskaitinio laikotarpio pardavimo savikainos pripažinimo ir apskaitos reikalavimus nustato 11-asis verslo apskaitos standartas „Sąnaudos“.

10. Įmonės, kurių veikla yra biologinio turto auginimas, žemės ūkio produktų gamyba ir apdorojimas, pačių pagamintų ir apdorotų žemės ūkio produktų perdirbimas ir kurios biologinį turtą vertina tikrąja verte, biologinio turto tikrosios vertės pokytį parodo biologinio turto tikrosios vertės pokyčio straipsnyje.

11. Pardavimo sąnaudų straipsnyje parodomas prekių pardavimui ir paslaugų teikimui užtikrinti ar padidinti per ataskaitinį laikotarpį skirtos veiklos sąnaudos, kurių negalima susieti su konkrečiomis parduotomis prekėmis ar paslaugomis. Šiame straipsnyje taip pat parodomas prekybos pastatų ir įrangos nusidėvėjimo, nuomos, eksploatavimo, pagamintų prekių sandėliavimo sąnaudos, komisiniai mokesčiai pardavėjams, prekybos darbuotojų darbo užmokestis ir socialinio draudimo įmokos, paslaugų ir prekių reklamos ir kitos panašios sąnaudos.

12. Bendrųjų ir administracinių sąnaudų straipsnyje parodomas sąnaudos, sudarančios sąlygas įmonei veikti, pavyzdžiui, įmonės reprezentavimo, bendro naudojimo ilgalaikio turto eksploatacijos, nuomos, nusidėvėjimo (amortizacijos), nurašymo, vertės sumažėjimo, turto draudimo, kitų gautų paslaugų, ilgalaikio atlygio darbuotojams, mokamo pagal atskirus darbdavio ir darbuotojo susitarimus, darbo užmokesčio ir socialinio draudimo įmokų, premijų darbuotojams, tantjemų valdybos ir stebėtojų tarybos nariams ir kitos panašios, atlyginimo už įsigytas teises, jei jis nepripažįstamas nematerialiuoju turtu, bankų ir kitų kredito įstaigų paslaugų, paramos, su įmonės veikla susijusių įvairių mokesčių (nekilnojamojo turto, į atskaitą neįtraukto pridėtinės vertės mokesčio, kurio įmonė neturi teisės įtraukti į PVM atskaitą, ir panašių), išskyrus pelno mokestį, baudų ir delspinigių už netinkamą sutarčių vykdymą ar produkcijos broką ir kitos bendrosios ir administracinės sąnaudos.

13. Kitos veiklos straipsnyje parodomi kitos veiklos, kurios įmonė nelaiko pagrindine ir nepriskiria finansinei ir investicinei veiklai, rezultatai, kurie gaunami iš kitos veiklos pajamų atėmus kitos veiklos sąnaudas. Kitos veiklos pajamas sudaro nematerialiojo ir ilgalaikio materialiojo turto perleidimo pelnas, įmonės veiklai nebūdingų atsargų pardavimo pajamos, gautos kompensacijų sumos, viršijančios patirtus nuostolius, ir panašios pajamos. Kitos veiklos sąnaudas sudaro nematerialiojo ir ilgalaikio materialiojo turto perleidimo nuostoliai, įmonės veiklai nebūdingų atsargų pardavimo savikaina ir kitos su kitos veiklos pajamomis susijusios sąnaudos.

14. Investicijų į patrunuojančiosios, patrunuojamųjų ir asocijuotųjų įmonių akcijas pajamų straipsnyje parodomi dividendai iš investicijų į patrunuojančiosios, patrunuojamųjų ir asocijuotųjų įmonių akcijas, investicijų į patrunuojančiosios, patrunuojamųjų ir asocijuotųjų įmonių akcijas perleidimo pelnas.

15. Kitų ilgalaikių investicijų ir paskolų pajamų straipsnyje parodomas kitų ilgalaikių investicijų ir paskolų palūkanų pajamos, kitų ilgalaikių investicijų ir paskolų perleidimo pelnas, dividendai iš kitų ilgalaikių investicijų ir kitos panašios pajamos.

16. Kitų palūkanų ir panašių pajamų straipsnyje parodomas palūkanos už klientams ar įmonės darbuotojams suteiktas ar kitas paskolas, už banke laikomus pinigus, dėl išvestinės finansinės priemonės atsiradęs pelnas, valiutų kursų pokyčio pelnas, baudos ir delspinigiai už pavėluotus atsiskaitymus, investicijų perleidimo pelnas ir pelnas dėl investicijų tikrosios vertės padidėjimo, kitos su finansine ir investicine veikla susijusios pajamos.

17. Finansinio turto ir trumpalaikių investicijų vertės sumažėjimo straipsnyje parodoma finansinio turto ir trumpalaikių investicijų, išskyrus vertinamą tikrąja verte, vertės sumažėjimo sąnaudos ir vertės sumažėjimo panaikinimas.

18. Palūkanų ir kitų panašių sąnaudų straipsnyje parodomos patronuojančiosios, patronuojamųjų, asocijuotųjų ir kitų įmonių suteiktų paskolų palūkanos, palūkanos už finansinės nuomos būdu įsigyjamą turtą, dėl išvestinės finansinės priemonės atsiradę nuostoliai, valiutų kursų pokyčio nuostoliai, investicijų perleidimo nuostoliai ir nuostoliai dėl investicijų tikrosios vertės sumažėjimo, baudos ir delspinigiai už pavėluotus atsiskaitymus ir kitos su finansine ir investicine veikla susijusios sąnaudos.

19. Investicijų į patronuojančiosios, patronuojamųjų ir asocijuotųjų įmonių akcijas pajamos, kitų ilgalaikių investicijų ir paskolų pajamos, kitos palūkanų ir panašios pajamos, finansinio turto ir trumpalaikių investicijų vertės sumažėjimas, palūkanų ir kitos panašios sąnaudos priskiriamos finansinei ir investicinei veiklai. Jei pagrindinė įmonės veikla yra finansinė ir investicinė, šios veiklos sandorių pajamos parodomos pardavimo pajamų straipsnyje, o dėl šių sandorių patirtos sąnaudos – pardavimo savikainos straipsnyje.

20. Pelno mokesčio straipsnyje parodomos pelno mokesčio sąnaudos, apskaičiuotos pagal mokesčius reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus, ir atidėtojo pelno mokesčio sąnaudos (pajamos), apskaičiuotos pagal 24-ąjį verslo apskaitos standartą „Pelno mokesčiai“.

V. REZULTATŲ PATEIKIMAS PELNO (NUOSTOLIŲ) ATASKAITOJE

21. Pelno (nuostolių) ataskaitoje apskaičiuojami ir pateikiami ataskaitinio laikotarpio įmonės veiklos rezultatai, t. y. bendrasis pelnas (nuostoliai), pelnas (nuostoliai) prieš apmokestinimą ir grynas pelnas (nuostoliai).

22. Pelno (nuostolių) ataskaitos bendrasis pelnas (nuostoliai) gaunamas iš pardavimo pajamų atėmus pardavimo savikainą ir atėmus arba pridėjus biologinio turto tikrosios vertės pokytį.

23. Pelno (nuostolių) ataskaitos pelnas (nuostoliai) prieš apmokestinimą gaunamas iš bendrojo pelno (nuostolių) atėmus pardavimo, bendrąsias ir administracines sąnaudas, finansinio turto ir trumpalaikių investicijų vertės sumažėjimą, palūkanų ir kitas panašias sąnaudas ir pridėjus kitos veiklos rezultatus, investicijų į patronuojančiosios, patronuojamųjų ir asocijuotųjų įmonių akcijas, kitų ilgalaikių investicijų ir paskolų, kitas palūkanų ir panašias pajamas.

24. Grynas pelnas (nuostoliai) parodo galutinį įmonės veiklos rezultatą, t. y. uždirbtą pelną arba nuostolius. Grynas pelnas (nuostoliai) gaunamas iš pelno (nuostolių) prieš apmokestinimą atėmus pelno mokesčio sąnaudas.

VI. TRUMPA PELNO (NUOSTOLIŲ) ATASKAITA IR JOS STRAIPSNŲ PAAIŠKINIMAS

25. Labai mažų įmonių, kurios pasirinko rengti 1-ojo verslo apskaitos standarto „Finansinė atskaitomybė“ 8 punkte nustatytą finansinių ataskaitų rinkinį, trumpoje pelno (nuostolių) ataskaitoje informacija išdėstoma tokia tvarka:

25.1. 1. Pardavimo pajamos;

- 25.2. 2. Kitos pajamos;
- 25.3. 3. Įsigytos atsargos ir sunaudoti ištekliai;
- 25.4. 4. Atsargų likučio pokytis;
- 25.5. 5. Su darbo santykiais susijusios sąnaudos;
- 25.6. 6. Nusidėvėjimas, amortizacija ir turto vertės sumažėjimas;
- 25.7. 7. Kitos sąnaudos;
- 25.8. 8. Pelno mokestis;
- 25.9. 9. Grynasis pelnas (nuostoliai).

26. Pateikiant trumpos pelno (nuostolių) ataskaitos privalomų straipsnių sumas ir skaidant jas į smulkesnes sudėtines dalis taikomos šio standarto 7 punkto nuostatos.

27. Pardavimo pajamų straipsnyje pateikiamos pardavimo grynosios pajamos pagal šio standarto 8 punktą.

28. Kitų pajamų straipsnyje pateikiamas nematerialiojo ir ilgalaikio materialiojo turto perleidimo pelnas, įmonės veiklai nebūdingų atsargų pardavimo pajamos, gautos kompensacijų sumos, viršijančios patirtus nuostolius, dividendai, investicijų perleidimo pelnas, palūkanų pajamos, valiutų kursų pokyčio pelnas, baudos ir delspinigiai už pavėluotus atsiskaitymus ir kitos panašios pajamos.

29. Įsigytų atsargų ir sunaudotų išteklių straipsnyje parodoma įsigytų atsargų, pavyzdžiui, žaliavų, medžiagų, komplektavimo detalių, prekių, skirtų perparduoti, savikaina, prekių gamybą, prekybą ar paslaugų teikimą užtikrinančių išteklių, pavyzdžiui, elektros energijos, vandens, dujų, gamybinių, prekybinių pastatų nuomos ir eksploatacijos, su gaminama produkcija ar teikiamomis paslaugomis susijusios ir kitos panašios sąnaudos.

30. Atsargų likučio pokyčio straipsnyje parodomas atsargų likučio pokytis, kuris gaunamas iš atsargų likučio laikotarpio pabaigoje atėmus atsargų likutį laikotarpio pradžioje.

31. Su darbo santykiais susijusių sąnaudų straipsnyje parodomas darbo užmokesčio ir socialinio draudimo įmokų, premijų darbuotojams, ilgalaikio atlygio darbuotojams, mokamo pagal atskirus darbdavio ir darbuotojo susitarimus, ir kitos panašios sąnaudos.

32. Nusidėvėjimo, amortizacijos ir turto vertės sumažėjimo straipsnyje parodomas nematerialiojo turto vertės amortizacijos, ilgalaikio materialiojo turto vertės nusidėvėjimo, nematerialiojo, ilgalaikio materialiojo, finansinio turto, atsargų, pirkėjų skolų ir kito turto vertės sumažėjimo sąnaudos.

33. Kitų sąnaudų straipsnyje parodoma įmonės reprezentavimo, prekių ir paslaugų reklamos, bendro naudojimo ilgalaikio turto eksploatacijos, nuomos, nurašymo, turto draudimo, tantjemų valdybos ir stebėtojų tarybos nariams ir kitos panašios, atlyginimo už įsigytas teises, jei jis nepripažįstamas nematerialiuoju turtu, bankų ir kitų kredito įstaigų paslaugų, paramos, su įmonės veikla susijusių įvairių mokesčių (nekilnojamojo turto, į atskaitą neįtraukto pridėtinės vertės mokesčio, kurio įmonė neturi teisės įtraukti į PVM atskaitą, ir panašių), išskyrus pelno mokesčių, baudų ir delspinigių už netinkamą sutarčių vykdymą, produkcijos broką ar už pavėluotus atsiskaitymus, komisinių mokesčių pardavėjams, gautų paskolų palūkanų, investicijų perleidimo nuostolių, palūkanų už finansinės nuomos būdu įsigyjamą turtą, valiutų kursų pokyčio nuostolių ir panašios sąnaudos.

34. Pelno mokesčio straipsnyje parodomas pelno mokesčio sąnaudos, apskaičiuotos pagal mokesčius reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus, ir, jei labai maža įmonė pasirinko taikyti 24-ojo verslo apskaitos standarto „Pelno mokestis“ IV–VIII skyrių nuostatas, atidėtojo pelno mokesčio sąnaudos (pajamos).

35. Grynojo pelno (nuostolių) straipsnyje parodomas galutinis įmonės veiklos rezultatas, t. y. pelnas arba nuostoliai. Grynasis pelnas (nuostoliai) gaunamas iš pardavimo ir kitų pajamų sumos atėmus įsigytų atsargų ir sunaudotų išteklių vertę, atėmus atsargų likučio padidėjimą arba pridėjus atsargų likučio sumažėjimą, taip pat atėmus su darbo santykiais susijusias, nusidėvėjimo, amortizacijos ir turto vertės sumažėjimo, kitas sąnaudas ir pelno mokesčio sąnaudas.

VII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

36. Šis standartas taikomas sudarant 2016 m. sausio 1 d. ir vėliau prasidedančių ataskaitinių laikotarpių finansines ataskaitas.

(Pelno (nuostolių) ataskaitos forma)

(įmonės teisinė forma, pavadinimas, kodas)

(buveinė (adresas), registras, kuriame kaupiami ir saugomi duomenys)

(teisinis statusas, jei įmonė likviduojama, reorganizuojama ar yra bankrutavusi)

(Tvirtinimo žyma)

20.....M.....D. PELNO (NUOSTOLIŲ) ATASKAITA

_____ Nr. _____
(ataskaitos sudarymo data)

_____ (ataskaitinis laikotarpis)

_____ (ataskaitos tikslumo lygis ir valiuta)

Eil. Nr.	Straipsniai	Pastabos Nr.	Ataskaitinis laikotarpis	Praėjęs ataskaitinis laikotarpis
1.	Pardavimo pajamos			
2.	Pardavimo savikaina			
3.	Biologinio turto tikrosios vertės pokytis			
4.	BENDRASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)			
5.	Pardavimo sąnaudos			
6.	Bendrosios ir administracinės sąnaudos			
7.	Kitos veiklos rezultatai			
8.	Investicijų į patrunuojančiosios, patrunuojamųjų ir asocijuotųjų įmonių akcijas pajamos			
9.	Kitų ilgalaikių investicijų ir paskolų pajamos			
10.	Kitos palūkanų ir panašios pajamos			
11.	Finansinio turto ir trumpalaikių investicijų vertės sumažėjimas			
12.	Palūkanų ir kitos panašios sąnaudos			
13.	PELNAS (NUOSTOLIAI) PRIEŠ APMOKESTINIMĄ			
14.	Pelno mokestis			
15.	GRYNASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)			

_____ (įmonės vadovo pareigų pavadinimas)

_____ (parašas)

_____ (vardas ir pavardė)

_____ (vyriausiojo buhalterio (bhalterio) arba galinčio tvarkyti apskaitą kito asmens pareigų pavadinimas)

_____ (parašas)

_____ (vardas ir pavardė)

(Trumpos pelno (nuostolių) ataskaitos forma)

(įmonės teisinė forma, pavadinimas, kodas)

(buveinė (adresas), registras, kuriame kaupiami ir saugomi duomenys)

(teisinis statusas, jei įmonė likviduojama, reorganizuojama ar yra bankrutavusi)

(Tvirtinimo žyma)

20.....M.....D. PELNO (NUOSTOLIŲ) ATASKAITA

_____ Nr. _____
(ataskaitos sudarymo data)

_____ (ataskaitinis laikotarpis)

_____ (ataskaitos tikslumo lygis ir valiuta)

Eil. Nr.	Straipsniai	Pastabos Nr.	Ataskaitinis laikotarpis	Praėjęs ataskaitinis laikotarpis
1.	Pardavimo pajamos			
2.	Kitos pajamos			
3.	Įsigytos atsargos ir sunaudoti išteklių			
4.	Atsargų likučio pokytis			
5.	Su darbo santykiais susijusios sąnaudos			
6.	Nusidėvėjimas, amortizacija ir turto vertės sumažėjimas			
7.	Kitos sąnaudos			
8.	Pelno mokestis			
9.	Grynasis pelnas (nuostoliai)			

_____ (įmonės vadovo pareigų pavadinimas)

_____ (parašas)

_____ (vardas ir pavardė)

_____ (vyriausiojo buhalterio (buhalterio) arba galinčio tvarkyti apskaitą kito asmens pareigų pavadinimas)

_____ (parašas)

_____ (vardas ir pavardė)